

*Creative Europe ARCHive
as innovative cultural hubs*

A conversation between countries and
cultures from paper to multimedia

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

FONDAZIONE
BANCO
di NAPOLI

Ευρωπαϊκό Ερευνητικό Έργο CREARCH

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΩΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΤΗΛΕ-ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

02-12 Ιουνίου 2020

Ευρωπαϊκό Ερευνητικό Έργο CREARCH

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών | Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
Μεγάλη Μουσικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας «Λίλιαν Βουδούρη»
Κέντρο Ερεύνης των Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων | Ακαδημία Αθηνών

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΩΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

02-12 Ιουνίου 2020

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, ως φορέας διαχείρισης του ευρωπαϊκού ερευνητικού έργου *CREARCH-Creative European Archives as Innovative Cultural Hubs* (Creative Europe-Culture 2018-2021), σε συνεργασία με τη Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου «Οι Φίλοι της Μουσικής» και το Κέντρο Ερεύνης Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων της Ακαδημίας Αθηνών διοργανώνει το διαδικτυακό επιμορφωτικό τηλεσεμινάριο *Δημιουργικά Αρχεία ως Καινοτόμες Εστίες Πολιτισμού*. Το σεμινάριο θα διεξαχθεί μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας από τις 2 έως τις 12 Ιουνίου 2020.

Η θεματική του σεμιναρίου κινείται γύρω από την ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών αρχείων ως χώρων δημιουργίας, μέσα από την εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών, όπως η διαδραστική επικοινωνία, η διαμεσική αφήγηση, η ψηφιακή τεχνολογία και οι παραστατικές τέχνες. Οι εισηγητές και εισηγήτριες του τηλεσεμιναρίου προέρχονται από ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών πεδίων, όπως η αρχειονομία, η βιβλιοθηκονομία, η θεατρολογία, η μουσικολογία, η γλωσσολογία, η ανθρωπολογία, η επιστήμη της ιστορίας και η δραματική τέχνη.

Το σεμινάριο προσφέρεται δωρεάν, χωρίς δίδακτρα. Ο αριθμός των θέσεων είναι περιορισμένος και θα τηρηθεί αυστηρή σειρά προτεραιότητας.

Πληροφορίες και αιτήσεις συμμετοχής: crearchproject.gr@gmail.com

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ημερομηνία	Ώρες	Διδακτική ενότητα	Εισηγητές και εισηγήτριες
02.06.2020 Ενότητα 01	18.00-18.45	Εισαγωγή	Έλενα Παπαλεξίου
	19.00-20.00	Τα Αρχεία ως Εστίες Πολιτισμού 1: Το Αρχείο του Ιστορικού Λεξικού της Ακαδημίας Αθηνών	Ιώ Μανωλέσσου
	20.15-21.30	Τα Αρχεία ως Εστίες Πολιτισμού 2: Η Διαχείριση ενός Ζωντανού Αρχείου. Το Αρχείο της Societas Raffaello Sanzio	Έλενα Παπαλεξίου, Αύρα Ξεπαπαδάκου
03.06.2020 Ενότητα 02	18.00-19.30	Τα Αρχεία ως Εστίες Πολιτισμού 3: Τα Γενικά Αρχεία του Κράτους. Τα Αρχεία Ν. Αργολίδας. Δυνατότητες αξιοποίησής τους	Μαρία Βελιώτη, Δημήτριος Γεωργόπουλος
	19.45-22.15	[Εξ]ιστορώντας τα Αρχεία: μέθοδοι αφήγησης 1	Φίλια Δενδρινού
09.06.2020 Ενότητα 03	18.00-22.00	[Εξ]ιστορώντας τα Αρχεία: μέθοδοι αφήγησης 2	Φίλια Δενδρινού
10.06.2020 Ενότητα 04	18.00-19.00	Τα Αρχεία ως Εστίες Πολιτισμού 4: Το Αρχείο Ελληνικής Μουσικής	Βάλια Βράκα
	19.15-20.30	Στρογγυλή τράπεζα: Αξιοποιώντας την Αρχαική Πολιτιστική Κληρονομιά. 1. Η Μουσική Βιβλιοθήκη, οι κρυμμένοι θησαυροί της και τα μέσα για την ανάδειξή τους 2. Με αφορμή το Αρχείο Ν. Σκαλκώτα: ένα παράδειγμα αξιοποίησης, διασύνδεσης και συνεργασίας 3. Η αξία της τεχνολογίας στην πολιτιστική κληρονομιά	Στεφανία Μεράκου, Αλέξανδρος Χαρκιολάκης, Βέρα Κριεζή
	20.45-22.00	Το ψηφιακό ταξίδι των δεδομένων στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες και τις Τέχνες.	Αθανάσιος Καρασίμος
12.06.2020 Ενότητα 05	18.00-22.00	[Εξ]ιστορώντας τα Αρχεία: μέθοδοι αφήγησης 3	Φίλια Δενδρινού

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

Τα Αρχεία ως Εστίες Πολιτισμού 1: Το Αρχείο του Ιστορικού Λεξικού της Ακαδημίας Αθηνών

Εισηγήτρια: **Ιώ Μανωλέσσου**

Η παρουσίαση θα εστιάσει στην έννοια του «γλωσσικού αρχείου» με μία επισκόπηση των διαθέσιμων για την ελληνική γλώσσα αρχείων γλωσσικού υλικού και την δυνατότητα ή μη ψηφιακής προσέγγισής τους. Κατόπιν θα επικεντρωθεί στο Αρχείο του Ιστορικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής της Ακαδημίας Αθηνών, που συγκεντρώνεται εδώ και δεκαετίες (από τα τέλη του 19^{ου} αι.) στο [Κέντρο Ερεύνης των Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων της Ακαδημίας Αθηνών](#).

Το αρχείο αυτό αποτελεί το μεγαλύτερο αρχείο διαλεκτικού λόγου στην Ελλάδα, καθώς και το μεγαλύτερο λεξικογραφικό αρχείο για την ιστορία της νεότερης ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιούμενο για την συνεχιζόμενη πολύτομη έκδοση του Ιστορικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής. Θα συζητηθούν η δομή του Αρχείου (χειρόγραφες καταγραφές προφορικού διαλεκτικού υλικού, ηχογραφήσεις, και περ. 4.000.000 λεξικογραφικά δελτία), η ψηφιοποίησή του και οι δυνατότητες διεπαφής του κοινού με αυτό μέσω του [ψηφιακού αποθετηρίου της Ακαδημίας Αθηνών](#).

Τα Αρχεία ως Εστίες Πολιτισμού 2: Η Διαχείριση ενός Ζωντανού Αρχείου. Το Αρχείο της Societas Raffaello Sanzio

Εισηγήτριες: **Έλενα Παπαλεξίου, Αύρα Ξεπαπαδάκου**

Στην εισήγηση αυτή θα επικεντρωθούμε στο ζήτημα της τεκμηρίωσης και ψηφιοποίησης των ζωντανών πολιτιστικών αρχείων και συλλογών, με έμφαση στην αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών, οι οποίες πλέον τίθενται στην υπηρεσία της έρευνας των ανθρωπιστικών επιστημών και των τεχνών. Θα εστιάσουμε στη διαδικασία τεκμηρίωσης, με έμφαση στις ιδιαιτερότητες που διέπουν την επεξεργασία ενός «ζωντανού αρχείου» το οποίο διαρκώς εξελίσσεται, ανανεώνεται και μεταβάλλεται. Επιπλέον θα εξετάσουμε την ευαίσθητη ισορροπία ανάμεσα στην εφαρμογή επιστημονικών αρχειονομικών μεθόδων και την αρμονική συνεργασία μεταξύ ερευνητών και δημιουργών κατά τη διάρκεια του εγχειρήματος αυτού. Τέλος, θα αναφερθούμε στο έργο που έχουμε επιτελέσει ως ερευνητική ομάδα και στην πολύχρονη εμπειρία που έχουμε αποκομίσει στο πλαίσιο της συγκρότησης, τεκμηρίωσης, ψηφιοποίησης και διάχυσης του [αρχείου της διεθνούς φήμης ιταλικής θεατρικής ομάδας Societas Raffaello Sanzio](#).

Τα Αρχεία ως Εστίες Πολιτισμού 3: Τα Γενικά Αρχεία του Κράτους. Τα Αρχεία Ν. Αργολίδας. Δυνατότητες αξιοποίησής τους

Εισηγητές: Μαρία Βελιώτη, Δημήτρης Γεωργόπουλος

Τα Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ) είναι Δημόσια Υπηρεσία, η οποία υπάγεται στον/στην εκάστοτε Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων. Αποστολή των Γ.Α.Κ. είναι ο εντοπισμός, η εποπτεία, η συγκέντρωση, η διάσωση και η διατήρηση στο διηνεκές των αρχείων της χώρας, η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης σε αυτά με γνώμονα την ελευθερία της γνώσης, της πληροφόρησης και της έρευνας και η καλλιέργεια εθνικής αρχειακής συνείδησης.

Τα [ΓΑΚ](#) νομού Αργολίδας ιδρύθηκαν το 1984 και λειτούργησαν το 1988. Είναι υπεύθυνα για το κάθε είδους και μορφής αρχειακό υλικό που παράγεται στο νομό Αργολίδας από οποιονδήποτε φορέα (δημόσιο ή ιδιωτικό). Τα αρχεία που φυλάσσονται στα Γ.Α.Κ. Αργολίδας καλύπτουν χρονικά κυρίως την περίοδο από το 1828-2012. Εξαιρετικής σημασίας είναι το Αρχείο του Δήμου Ναυπλιέων που διατηρείται αραγές, ενώ υπάρχει και αρχειακό υλικό που αποτελείται από αναφορές των προξένων της Γαλλίας στο Ναύπλιο της περιόδου 1686-1784.

Οι συλλογές του Αρχείου, που συνεχώς εμπλουτίζονται, υπολογίζονται σε 2.500 γραμμικά μέτρα περίπου και στεγάζονται σε τρία διαφορετικά κτίρια εμβαδού 500 τ.μ. Για την καλύτερη διαχείριση του αρχειακού υλικού έχουν δημιουργηθεί επτά κύριες ομάδες αρχείων: Διοικητικά, Δημοτικά, Εκπαιδευτικά, Εκκλησιαστικά, Δικαστικά, Συμβολαιογραφικά και Ιδιωτικά.

Βασικός σκοπός των ΓΑΚ Αργολίδας είναι η διάθεση και η με ποικίλους τρόπους αξιοποίηση όλου του αρχειακού τους πλούτου. Στα ΓΑΚ Αργολίδας λειτουργεί βιβλιοθήκη ιστορικού και αρχειονομικού περιεχομένου, η οποία διαθέτει περί του 5.000 τόμους με 12.000 περίπου τίτλους. Η πρόσβαση στις αρχειακές συλλογές και στη βιβλιοθήκη είναι ελεύθερη και δωρεάν για το κοινό.

[Εξ]Ιστορώντας τα Αρχεία: μέθοδοι αφήγησης

Εισηγήτρια: Φίλια Δενδρινού

Η ενότητα αυτή εκτείνεται σε τρεις συναντήσεις και στηρίζεται στον συνδυασμό θεωρίας και πράξης. Με αφορμή τη δημιουργική περιήγηση σε ένα γλωσσικό-διαλεκτικό αρχείο, το πλούσιο και πολύτιμο Αρχείο του Ιστορικού Λεξικού της Ακαδημίας Αθηνών, το οποίο θα έχει παρουσιαστεί σε προηγούμενη ενότητα, θα ανιχνεύσουμε τρόπους αξιοποίησης και μετατροπής του αρχειακού υλικού σε υλικό δραματικής αφήγησης.

Ειδικότερα, θα εστιάσουμε στη διακειμενικότητα και θα επιχειρήσουμε να εφαρμόσουμε μία μεθοδολογία διακειμενικής σύνθεσης. Επίσης θα εξασκηθούμε στην καλλιέργεια της δημιουργικής γραφής μέσα από ελεύθερους συνειρμούς, προσδίδοντας έμφαση στην πρόσμιξη διαφορετικών μορφές τέχνης και εκφραστικών μέσων. Προσδοκώμενο αποτέλεσμα των τριών συναντήσεων θα είναι η συλλογική δημιουργία μιας δραματοποιημένης αφήγησης. Σημείο εκκίνησής μας το γράμμα Δέλτα, στο οποίο είναι αφιερωμένος ο νέος τόμος του μνημειώδους Ιστορικού Λεξικού της Ακαδημίας Αθηνών.

Τα Αρχεία ως Εστίες Πολιτισμού 4: Το Αρχείο Ελληνικής Μουσικής

Εισηγήτρια: Βάλια Βράκα

Το Αρχείο Ελληνικής Μουσικής της Μεγάλης Μουσικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος «Λίλιαν Βουδούρη» δημιουργήθηκε το 1997, με σκοπό να καλύψει την επιτακτική ανάγκη σύστασης ενός φορέα ειδικού στη συγκέντρωση υλικού σχετικά με την ελληνική μουσική ώστε να αποτελέσει μία δεξαμενή πληροφοριών, μελέτης και πληροφόρησης. Το τμήμα αυτό της Βιβλιοθήκης συγκεντρώνει, επεξεργάζεται και τεκμηριώνει κάθε είδους υλικό, το οποίο έχει σχέση με την ελληνική μουσική, όπως βιβλία, παρτιτούρες, οπτικοακουστικό υλικό, περιοδικά, προγράμματα και άλλα σπάνια ντοκουμέντα. Τον κύριο όγκο όμως του Αρχείου καταλαμβάνουν τα 40 Αρχεία Ελλήνων συνθετών και καλλιτεχνών που μαζί με το υπόλοιπο υλικό καθιστούν την Βιβλιοθήκη ως το κύριο κέντρο για τη διάσωση, διαφύλαξη και μελέτη της ελληνικής μουσικής. Στις αρχές της δεκαετίας του 2000, η Βιβλιοθήκη κλήθηκε να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις μιας νέας εποχής καθώς από τότε έως σήμερα συμμετέχει ανελλιπώς σε ελληνικά και ευρωπαϊκά επιχορηγούμενα ψηφιακά προγράμματα αξιοποιώντας και προβάλλοντας τους ανεκτίμητους θησαυρούς του Αρχείου.

Στρογγυλή τράπεζα: «Αξιοποιώντας την Αρχαική Πολιτιστική Κληρονομιά»

1. Η Μουσική Βιβλιοθήκη, οι κρυμμένοι θησαυροί της και τα μέσα για την ανάδειξή τους

Εισηγήτρια: Στεφανία Μεράκου

Η Μουσική Βιβλιοθήκη του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής, είναι ένας οργανισμός με πολύ ευρύ πεδίο πολιτιστικών δραστηριοτήτων και έχει αναδειχθεί σε έναν ιδιαίτερου χαρακτήρα πολιτιστικό φορέα. Με μεγάλο ενδιαφέρον στην εκπαίδευση και τις νέες τεχνολογίες, διατηρεί σύγχρονες υπηρεσίες σχετικά με την συλλογή και τα αρχεία της, προσφέρει περιεχόμενο και προγράμματα μέσω διαδικτύου και δραστηριοποιείται στην οργάνωση συναυλιών, θεαμάτων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων. Στην παρουσίαση θα

αναδειχθούν δραστηριότητες για την προβολή και αξιοποίηση του περιεχομένου των αρχείων της, με αναφορές σε συγκεκριμένες εφαρμογές που έγιναν στον χώρο της ή και διαδικτυακά. Αυτές αφορούν ειδικούς επιστήμονες αλλά και το ευρύ κοινό και έχουν ως κοινό στόχο την προβολή και ανάδειξη της μουσικής, του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

2. Με αφορμή το Αρχείο Ν. Σκαλκώτα: ένα παράδειγμα αξιοποίησης, διασύνδεσης και συνεργασίας

Εισηγητής: Αλέξανδρος Χαρκιολάκης

Το 2018 ήταν μια χρονιά-ορόσημο για το Αρχείο του Ν. Σκαλκώτα καθώς αυτό έγινε μέρος του Αρχείου Ελληνικής Μουσικής της Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη». Η αμέσως επόμενη χρονιά, το 2019, ήταν μία εξαιρετική ευκαιρία παρουσίασης, ανάδειξης αλλά και γνωριμίας του κοινού με το έργο και τη προσωπικότητα του Σκαλκώτα, καθώς συμπληρώνονταν 70 χρόνια από το θάνατό του. Με αφετηρία το αρχείο του έγινε μία ευρεία προσπάθεια συνεργειών με οργανισμούς, ειδικούς αλλά και την Πολιτεία, έτσι ώστε να αναδειχθεί περαιτέρω αυτός ο τόσο σημαντικός συνθέτης. Τα παραπάνω θα παρουσιαστούν ως ένα παράδειγμα καλής πρακτικής για τη διαχείριση αρχειακού υλικού όχι μονάχα στις συμβατικές του διαστάσεις αλλά και σε ευρύτερο και διευρυμένο πλαίσιο.

3. Η αξία της τεχνολογίας στην πολιτιστική κληρονομιά

Εισηγήτρια: Βέρα Κριεζή

Οι πολιτιστικοί οργανισμοί στην προσπάθεια ανάδειξης των συλλογών τους δημιουργούν εκπαιδευτικά προγράμματα και εργαλεία χρησιμοποιώντας πρωτοποριακές μεθόδους προσέγκυσης κοινού και κάνοντας χρήση των νέων τεχνολογιών. Αντίστοιχο παράδειγμα τέτοιων εφαρμογών αποτελεί και η Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» όπου η εξέλιξη της τεχνολογίας αποτελεί σημαντικό μέσο διάδοσης της πολιτιστικής κληρονομιάς που διαθέτει στις συλλογές και τα αρχεία της. Στην τοποθέτησή μου θα αναφερθώ στον σχεδιασμό και στον αντίκτυπο εφαρμογών που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί όλα αυτά τα χρόνια καθώς και στα νέα προγράμματα που σχεδιάζονται βασισμένα στις τελευταίες τεχνολογικές εξελίξεις και στις σύγχρονες μεθόδους μάθησης. Επίσης, θα αναφερθώ στην ευρωπαϊκή διάσταση της αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς και στους οργανισμούς διαχείρισης του ευρωπαϊκού πολιτιστικού αποθέματος.

Το ψηφιακό ταξίδι των δεδομένων στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες και τις Τέχνες

Εισηγητής: Αθανάσιος Καρασίμος

Στο σύγχρονο περιβάλλον της αλματώδους τεχνολογικής ανάπτυξης και της ταχύτατης διασύνδεσης των ανθρωπιστικών επιστημών με τις ψηφιακές τεχνολογίες στο πλαίσιο των ψηφιακών ανθρωπιστικών επιστημών (Digital Humanities), η Ελλάδα συμμετέχει δυναμικά σε μεγάλες ευρωπαϊκές ερευνητικές υποδομές, όπως είναι, μεταξύ των άλλων, το DARIAH-EU (DARIAH-GR/ΔΥΑΣ, το ελληνικό μέλος και ΑΠΟΛΛΩΝΙΣ) και το PARTHENOS-EU. Συμμετέχοντας στην υποδομή DARIAH-EU, το ελληνικό δίκτυο ΔΥΑΣ αποτελεί την πρώτη διευρυμένη ελληνική προσπάθεια στις ανθρωπιστικές επιστήμες, που έχει ως στόχους την προώθηση της έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες με τη χρήση ψηφιακών μέσων, καθώς και την εκπαίδευση στη χρήση των νέων σχετικών τεχνολογιών.

Όσον αφορά το PARTHENOS-EU, οι εταίροι της υποδομής συνεργάζονται στενά για την τεχνική ανάπτυξη, την τυποποίηση και τη χάραξη πολιτικής, καθώς και για δραστηριότητες διάχυσης της γνώσης και δεδομένων σχετικά με ψηφιακές μεθόδους και εργαλεία που απευθύνονται στις διάφορες ερευνητικές κοινότητες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Στο πλαίσιο αυτών των δράσεων έχουν δημιουργηθεί από το ελληνικό δίκτυο ΔΥΑΣ τα Μητρώα Πόρων Ανθρωπιστικών Σπουδών, καθώς και ο πολυθεματικός και πολύγλωσσος Θησαυρός των Τεχνών και Ανθρωπιστικών Επιστημών. Ο χειρισμός δεδομένων Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών δεν είναι εύκολος στόχος στον ψηφιακό κόσμο, ακόμη και στο πλαίσιο μιας επιστήμης. Σημαντικά ζητήματα προκύπτουν σχετικά με την ποικιλομορφία των σχετικών πηγών, τους φορείς που τα προσφέρουν και τα διατηρούν, τη φύση των δεδομένων, καθώς και τις απαιτήσεις των χρηστών. Η ενσωμάτωση δεδομένων σε μεγάλες ομάδες σε ψηφιακή μορφή δημιουργεί μια ζήτηση για διαλειτουργικότητα, διαφορετική μεθοδολογία και καθολική προσέγγιση.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Μαρία Βελιώτη-Γεωργοπούλου

Η Μαρία Βελιώτη-Γεωργοπούλου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια με γνωστικό αντικείμενο «Ανθρωπολογία – Τελετουργία – Δρώμενα» στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Έχει διατελέσει Διευθύντρια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Θέατρο και Κοινωνία: Θεωρία, Σκηνική πράξη και Διδακτική».

Είναι πτυχιούχος του Ιστορικού–Αρχαιολογικού Τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος Μεταπτυχιακού (D.E.A.) και Διδακτορικού Διπλώματος στην Κοινωνική Ανθρωπολογία από την École des Hautes Etudes en Sciences Sociales (Παρίσι).

Έχει πραγματοποιήσει επιτόπιες έρευνες στην Ελλάδα, ιδιαίτερα στην Πελοπόννησο και κυρίως στην Αργολίδα και έχει εργαστεί ως ερευνήτρια στο Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα και στα Γενικά Αρχεία του Κράτους- Αρχεία Ν. Αργολίδας. Το 2017 διεξήγαγε επιτόπια και αρχειακή έρευνα στο Θέατρο του Ήλιου (Théâtre du Soleil) στο Παρίσι.

Έχει λάβει μέρος σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά συνέδρια, τόσο ως ομιλήτρια όσο και ως μέλος επιστημονικών επιτροπών. Έχει εκδώσει επτά αυτοτελή έργα (μονογραφίες / συλλογικούς τόμους / πρακτικά συνεδρίων) και έχει δημοσιεύσει περί τις 60 μελέτες σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά, καθώς και σε συλλογικούς τόμους.

mvel@uop.gr

Βάλια Βράκα

Η Βάλια Βράκα είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, κάτοχος πτυχίων Αρμονίας, Αντίστιξης και Φούγκας και πτυχιούχος πιάνου. Εργάζεται στη Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» από το 2002, αρχικά ως βοηθός μουσικολόγου στο Αρχείο Μίκη Θεοδωράκη και από το 2006 έως σήμερα εργάζεται ως υπεύθυνη του Αρχείου Ελληνικής Μουσικής.

Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των ετών συμμετείχε σε προγράμματα ψηφιοποίησης αρχειακού υλικού, όπως το πρόγραμμα *Δημιουργία ολοκληρωμένης μονάδας τεκμηρίωσης και προβολής της ελληνικής μουσικής* που χρηματοδοτήθηκε από το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» και εν συνεχεία υπήρξε επικεφαλής της ομάδας που εργάστηκε για τον εμπλουτισμό της ψηφιακής συλλογής που πραγματοποιήθηκε με τη

χορηγία της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος. Στο πρόγραμμα *Ευτέρπη: Ελληνικά τραγούδια για εκπαιδευτική χρήση – Ψηφιακό Μουσικό Ανθολόγιο*, συμμετείχε ενεργά, έχοντας αναλάβει τη διαλεύκανση των πνευματικών δικαιωμάτων των τραγουδιών. Τέλος την περίοδο 2014-2016 ήταν μέλος του προγράμματος *Archival Research and Cultural Heritage: the Archive of Societas Raffaello Sanzio*.

valvraka@megaron.gr

Δημήτριος Γεωργόπουλος

Ο Δημήτρης Χ. Γεωργόπουλος είναι πτυχιούχος του Ιστορικού – Αρχαιολογικού τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Εργάστηκε αρχικά στη Μέση Εκπαίδευση ως φιλόλογος καθηγητής. Το 1988 ανέλαβε ως προϊστάμενος το νεοσύστατο Ιστορικό Αρχείο Ναυπλίου, το οποίο αναβαθμίστηκε σε Γενικά Αρχεία του Κράτους – Αρχεία νομού Αργολίδας. Διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Έρευνας Ελληνικής Μετανάστευσης-Βέλγιο με έδρα τις Βρυξέλλες. Έχει ασχοληθεί με τα αρχεία των μεταναστών στο Βέλγιο, με θέματα ιστορίας του νομού Αργολίδας τον 19ο και 20ο αιώνα και με θέματα αρχειονομίας. Έχει λάβει μέρος με ανακοινώσεις σε συνέδρια και σεμινάρια ιστορικού και αρχειονομικού περιεχομένου. Είναι συγγραφέας των εκδόσεων:

- *Κοινότητα Διδύμων – Οδοιπορικό στον τόπο και το χρόνο* (από κοινού με την Μ. Βελιώτη), έκδ. Κοινότητας Διδύμων, Δίδυμα 1992.
- *Μνημεία στη ροή του χρόνου. Ναύπλιον*, 1996, έκδ. Αίθουσα Τέχνης Ναυπλίου, Ναύπλιο 1996.
- *Ναύπλιο: «Εκτός των τειχών». Τόποι, κτήρια και μνημεία το πρώτο μισό του 20ου αι.*, Αίθουσα Τέχνης Ναυπλίου, έκδ. Ναύπλιο 2006.
- *Πρόνοια Ναυπλίου: Περιδιάβαση στο χώρο και το χρόνο*, CD-ROM.
- *Έλληνες στο Βέλγιο – Συλλογές και Αρχεία*, έκδ. Κυριακίδης, Βρυξέλλες 2008.
- *Το αρχείο της Επαρχιακής Δημογεροντίας Ναυπλίου (1828-1829)*, έκδ. ΓΑΚ-Αρχεία Ν. Αργολίδας, Ναύπλιο 2015.

dimgeonafplio@gmail.com

Φίλια Δενδρινού

Η Φίλια Δενδρινού είναι ηθοποιός, εκπαιδευτικός και θεατρολόγος. Είναι απόφοιτη του Πανεπιστημίου Αθηνών, του Παν/μίου της Σορβόννης, του Atelier d'Inry, και της Δραματικής Σχολής Παρισίων, École d'Art Dramatique Charonne. Είναι κάτοχος του

μεταπτυχιακού διπλώματος Master of Arts με αντικείμενο Theatre, Drama and Performing Arts, το οποίο έλαβε από το Middlesex University του Λονδίνου.

Ως θεατρολόγος-εκπαιδευτικός έχει διδάξει θέατρο σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης σε φορείς όπως: Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Φιλεκαπαιδευτική Εταιρεία (Αρσάκεια-Τοσίτσεια Σχολεία), Δραματικές Σχολές (Κέντρο Σπουδών Λαϊκού Θεάτρου, Δραματική Σχολή Διομήδη Φωτιάδη, Δραματική Σχολή Θεάτρου Εμπρός).

Έχει εντυπώσει στο αφηγηματικό θέατρο και τη σχέση του λαϊκού θεάτρου με την προφορική αφήγηση, αντικείμενο για το οποίο έχει συμμετοχές σε διεθνή συνέδρια και επιστημονικές συναντήσεις. Έργα της έχουν παρουσιαστεί στο θέατρο και σε διεθνή φεστιβάλ. Από το 2006 ως το 2009 υπήρξε μόνιμη συνεργάτιδα της ΕΡΤ2 για την οποία διασκεύασε και αφηγήθηκε εκατό περίπου παραμύθια από τη παγκόσμια λαϊκή και επώνυμη λογοτεχνία. Το 2007 παρουσίασε τη δουλειά της ως ηθοποιός-αφηγήτρια στο ντοκιμαντέρ «Σύγχρονοι Παραμυθάδες-Ηθοποιοί Αφηγητές» της σειράς *Παρασκήνιο*.

Ως ηθοποιός έχει συνεργαστεί στη Γαλλία με τους σκηνοθέτες: Bepi Monai, Nino Montalto, Th. Chauvieres και στην Ελλάδα με τους: Ν. Καμτσή, Ν. Αρμάο, Μ. Βολανάκη, Λή Μπρούερ, Μ. Σεβαστοπούλου, Κ. Καπελώνη.

Συνεργάστηκε επίσης με τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο για τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού θεατρικής αγωγής. Έχει γράψει θεατρικά έργα για παιδιά, και έχει εκδώσει τα ακόλουθα βιβλία, πολλά εκ των οποίων έχουν παρουσιαστεί στη θεατρική σκηνή:

- *Με νότες και γράμματα* (1994, εκδ. Αίολος), Έπαινος του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου
- *Η Τέχνη σαν Παραμύθι* (2007/10, εκδ. Λιβάνη), σειρά έξι βιβλίων μυθοπλασίας με θέμα τη γνωριμία των παιδιών με μεγάλους ζωγράφους και εικαστικά κινήματα.
- *Αχ, τα καημένα τα άλιαστα: Από την Προφορική Παράδοση στην Σκηνή του Θεάτρου* (2017, εκδ. Εν πλώ)
- *Ο ποντικός και η θυγατέρα του* (2019, εκδ. Εν πλώ)
- *Με των Γκριμ τα Παραμύθια* (2020 εκδ. Σοκόλη)

filiadendrinou@gmail.com

Αθανάσιος Καρασίμος

Ο Αθανάσιος Καρασίμος είναι απόφοιτος του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Μετά την ολοκλήρωση δύο European Masters in Speech and Language Processing (ένα εξ αυτών στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου), εκπόνησε διδακτορική διατριβή στην Υπολογιστική Μορφολογία στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Ήταν μέλος του Εργαστηρίου Νεοελληνικών Διαλέκτων του συγκεκριμένου Τμήματος σε πολυάριθμα ερευνητικά προγράμματα και συμμετείχε σε έρευνες σχετικά με τις νεοελληνικές διαλέκτους, τα σώματα κειμένων, τον αφασικό λόγο και την κατάρτιση εκπαιδευτικών της Αγγλικής γλώσσας.

Υπήρξε υπότροφος μεταδιδακτορικής έρευνας από το ΙΚΥ. Έχει διδάξει από τον 2012 στο ΕΑΠ, στο ΑΠΘ και στο ΕΚΠΑ διάφορες θεματικές όπως Εκπαιδευτική Τεχνολογία στη διδασκαλία της Αγγλικής, Μεθοδολογία της Έρευνας, Υπολογιστικής Γλωσσολογία, Σωματοκειμενική Γλωσσολογία και Κατάκτηση/ Διδασκαλία Λεξιλογίου. Είναι ερευνητής στην εθνική υποδομή για τις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες DARIAH-GR/ΔΥΑΣ (Digital Humanities) ως μέλος της ομάδας της Ακαδημίας Αθηνών από το 2014.

Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζουν στην υπολογιστική γλωσσολογία και τη μηχανική μάθηση, τη χρήση σωμάτων κειμένων, την εκπαιδευτική τεχνολογία στη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας και την ενσωμάτωση ηλεκτρονικών & επιτραπέζιων παιχνιδιών στη γλωσσική μάθηση και διδασκαλία.

akarasimos@academyofathens.gr

Βέρα Κριεζή

Η Βέρα Κριεζή είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη και τις καινοτόμες εφαρμογές στη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», στην οποία εργάζεται από το 2001. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (MSc) στην Πληροφορική (Information Technology) με κατεύθυνση τη Διοίκηση (Management). Επίσης, έχει γνώσεις θεωρίας και αρμονίας της μουσικής καθώς και γνώσεις πιάνου σε ανώτερο επίπεδο.

Στα ερευνητικά και επαγγελματικά της ενδιαφέροντα είναι η διαχείριση της γνώσης στους πολιτιστικούς οργανισμούς, η μαθησιακή διαδικασία με τη χρήση νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση και κυρίως στον τομέα της μουσικής καθώς και η επίδραση των τεχνολογιών αυτών στην απόκτηση της γνώσης.

Είναι ενεργό και εκλεγμένο μέλος του Συμβουλίου Μελών της πολιτιστικής ευρωπαϊκής πύλης Europeana και έχει συμμετάσχει στην Ομάδα Έργου των ευρωπαϊκών προγραμμάτων *Europeana Sounds & EUScreenXL*, στα οποία ήταν επίσημος συνεργάτης η Βιβλιοθήκη. Επίσης, ήταν βασικός συντελεστής στην ανάπτυξη των προγραμμάτων μουσικής εκπαίδευσης ΜΗΤΙΔΑ και ΕΥΤΕΡΠΗ, όσον αφορά το διαχείριση του πολιτιστικού περιεχομένου, project manager για το φορέα Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής στο χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα ORCHESTRA (2017-2020), ενώ από τον Ιανουάριο 2018 είναι υπεύθυνη του εργαστηρίου MusiXLAB (για την έρευνα και ανάπτυξη) του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής.

vera.kriezi@gmail.com

Ιώ Μανωλέσσου

Η Ιώ Μανωλέσσου είναι η Διευθύνουσα του Κέντρου Ερεύνης των Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων της Ακαδημίας Αθηνών και η Αρχισυντάκτρια του Ιστορικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής. Σπούδασε φιλολογία και γλωσσολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, και πραγματοποίησε τις διδακτορικές σπουδές της στην ιστορική γλωσσολογία στο Πανεπιστήμιο του Cambridge (Faculty of Classics).

Είναι ένας από τους συγγραφείς του μείζονος πολύτομου έργου αναφοράς *The Cambridge Grammar of Medieval and Early Modern Greek* (Cambridge University Press, 2019), έχει συμμετάσχει σε πληθώρα διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων με θέμα την ελληνική γλώσσα και τα ψηφιακά αρχεία, και έχει δημοσιεύσει πάνω από 60 άρθρα γύρω από την ιστορία της ελληνικής γλώσσας και των διαλέκτων της.

manolessou@academyofathens.gr

Στεφανία Μεράκου

Η Στεφανία Μεράκου είναι κάτοχος πτυχίου Β.Α. στη μουσικολογία από το State University of New York καθώς και κάτοχος Μ.Α. από το University of Connecticut. Εργάστηκε στη βιβλιοθήκη του University of Connecticut, ενώ αργότερα, μετά την απόκτηση του διπλώματος από το International Suzuki Institute δίδαξε την ομώνυμη μέθοδο. Από το 1995,

εργάζεται στη Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος αρχικά ως υπεύθυνη του Αρχείου Ελληνικής Μουσικής και από το 2005 ως διευθύντρια.

Ενδιαφέρεται για την εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην προβολή και διάθεση πληροφοριακού και εκπαιδευτικού υλικού και για την υποστήριξη της έρευνας. Έχει παρουσιάσει εργασίες της σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια και έχει δημοσιεύσει άρθρα για θέματα σχετικά με την Ελληνική μουσική, την εκπαίδευση και την πληροφοριακή παιδεία.

smerakos@gmail.com

Αύρα Ξεπαπαδάκου

Η Αύρα Ξεπαπαδάκου είναι αριστούχος πτυχιούχος θεατρολόγος του Πανεπιστημίου Αθηνών και αριστούχος διδάκτωρ Μουσικολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου.

Έχει υπηρετήσει ως λέκτωρ Θεατρολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και έχει διδάξει αντικείμενα της ειδικότητάς της σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο σε ανώτατα ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Από τον Σεπτέμβριο 2018 είναι συντάκτρια και συντονίστρια του αγγλόφωνου μεταπτυχιακού προγράμματος «Ελληνικός Πολιτισμός» της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

Υπήρξε υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών, του Ιδρύματος Nick Pappas, της Κυβέρνησης της Νορβηγίας, του Tsakopoulos Foundation και του Balzan Foundation. Ως επισκέπτρια ερευνήτρια διεξήγαγε πρωτογενή έρευνα και ανέπτυξε επιστημονική δραστηριότητα στο Πολιτειακό Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας-Σακραμέντο, στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και στο Ινστιτούτο Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης.

Έχει συντάξει ερευνητικές προτάσεις μεγάλης κλίμακας, τέσσερις εκ των οποίων έτυχαν ευρωπαϊκής ή εθνικής χρηματοδότησης, μετά από κρίση διεθνών επιτροπών. Στο παραπάνω πλαίσιο, έχει συμμετάσχει είτε ως επιστημονική υπεύθυνη στο έργο *Archivio* (Πανεπιστήμιο Κρήτης) και ως έμπειρη ερευνήτρια-μέλος της κύριας ερευνητικής ομάδας στα ερευνητικά έργα: *Χρυσάλλις* (Πρόγραμμα Θαλής), *ARCH-Αρχειακή Έρευνα και Πολιτιστική Κληρονομιά. Το αρχείο της Societas Raffaello Sanzio* (Πρόγραμμα Αριστεία II), *CREARCH: Creative European Archives as Innovative Cultural Hubs* (Πρόγραμμα Creative Europe), *ARGOS: Actes de Création et Dynamiques de Collaborations Croisées dans les Arts de la Scène* (Creative Europe) και *GENESIS-Performing Arts: Genetic Research and Digital*

Visualization (ΕΛΙΔΕΚ). Από το 2013 είναι υπεύθυνη τεκμηρίωσης στο αρχείο του Romeo Castellucci και της Societas Raffaello Sanzio.

Είναι συγγραφέας και επιμελήτρια τεσσάρων επιστημονικών βιβλίων. Η μονογραφία της *Πάυλος Καρρέρ* (Αθήνα: FagottoBooks, 2013) απέσπασε το 2016 το βραβείο καλύτερου μουσικολογικού συγγράμματος της Ένωσης Ελλήνων Θεατρικών και Μουσικών Κριτικών. Έχει δημοσιεύσει εκτενώς σε πέντε γλώσσες, έχει δώσει πολυάριθμες διαλέξεις ως προσκεκλημένη ομιλήτρια και έχει συμμετάσχει με ανακοινώσεις σε μεγάλο αριθμό διεθνών συνεδρίων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

avraxe@gmail.com

Έλενα Παπαλεξίου

Η Έλενα Παπαλεξίου είναι επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, με γνωστικό αντικείμενο «Γενετική του Θεάτρου και Ανάλυση της Παράστασης».

Είναι Επιστημονική Υπεύθυνη του ερευνητικού έργου *Γένεσις: Γενετική Έρευνα και Ψηφιακή Οπτικοποίηση στις Παραστατικές Τέχνες* (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., «1η Προκήρυξη ερευνητικών έργων για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών», 2020-2023).

Επίσης είναι Επιστημονική Υπεύθυνη, εκ μέρους του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, των ευρωπαϊκών διακρατικών έργων *CREARCH: CReative European ARCHives as innovative cultural hubs* και *ARGOS: Actes de Création et Dynamiques de Collaborations Croisées dans les Arts de la Scène* («Creative Europe», 2018-2021).

Είναι εθνική εκπρόσωπος (national ambassador) του μεγάλης κλίμακας ευρωπαϊκού έργου και εν συνεχεία διεθνούς οργανισμού *Time Machine*, μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού *European Journal of Theatre and Performance* και ενεργό μέλος του *ICARUS: International Centre for Archival Research*.

Έχει διατελέσει κύρια ερευνήτρια του ερευνητικού έργου *Archivio* (Πανεπιστήμιο Κρήτης, 2012-2013) και μέλος της κύριας ερευνητικής ομάδας του ερευνητικού έργου *ARCH-Αριστεία II: Αρχαική Έρευνα και Πολιτιστική Κληρονομιά* (Πανεπιστήμιο Αθηνών και συνεργαζόμενα ιδρύματα, 2014-2015) – και τα δύο με αντικείμενο το αρχείο του Romeo Castellucci και της Societas Raffaello Sanzio. Σήμερα είναι ακαδημαϊκή υπεύθυνη του αρχείου αυτού και διευθύνει την οικεία ομάδα εργασίας.

Ως επισκέπτρια ερευνήτρια (visiting scholar) και υπότροφος του ιδρύματος Fulbright, έχει διεξαγάγει έρευνα στο αμερικανικό Πανεπιστήμιο Stanford. Επίσης έχει πραγματοποιήσει μεταδιδακτορική έρευνα με υποτροφία του ΙΚΥ στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

epapalex@uop.gr

Αλέξανδρος Χαρκιολάκης

Ο Αλέξανδρος Χαρκιολάκης σπούδασε μουσική στο Ελληνικό Ωδείο και στο Πανεπιστήμιο του Σέφιλντ. Έχει επιμεληθεί τις παρακάτω εκδόσεις βιβλίων: *Μανώλης Καλομοίρης - 50 χρόνια μετά* (με τον Νίκο Μαλιάρα, 2013) εκδόσεις Fagotto Books, *Η αυτοβιογραφία και το αρχείο του Αλέκου Ξένου* (2013) για τις εκδόσεις του Μουσείου Μπενάκη και *Πηγές Μουσικής Πληροφόρησης και Πληροφοριακή Παιδεία* (με τον Χάρη Λαβράνο, 2015) για τις εκδόσεις Fagotto Books. Το Νοέμβριο του 2017 κυκλοφόρησε το βιβλίο που συνέγραψε με την Αύρα Ξεπαπαδάκου με τίτλο *Interspersed with music entertainment: Music in Greek Salons of the 19th Century* από τις εκδόσεις του Κέντρου Ελληνικής Μουσικής.

Από το 2005 έως το 2012 εργαζόταν στη Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της, ενώ από το 2013 μέχρι και τον Μάιο του 2017 ήταν Διευθυντής της Μουσικής Βιβλιοθήκης «Erol Ucer» του Centre for Advanced Studies in Music (MIAM) στο Τεχνικό Πανεπιστήμιο της Κωνσταντινούπολης όπου ταυτόχρονα ήταν και λέκτορας στον τομέα της ιστορικής μουσικολογίας. Από τον Μάιο του 2017 έχει αναλάβει τη διεύθυνση του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής.

a.charkiolakis@gmail.com

